

## AJATUKSEN LENTOA

Lontoon tiedemuseossa on simulaattori, jossa saa kokea millaista on lentää Britannian ilmavoimien alusta. Simulaattorikapseleiden sisältä kuuluu kiljuntaa ja naurunremakoita, kun museokävijät testaavat taitojaan. Koneen lentäminen vaatii tarkkavaisuutta ja herkkää kättä. Pienikin liike vaikuttaa yllättävän dramaattisesti, ja samalla pitäisi vielä ampua viholliskoneita. Kiivetessäni kapselista simulaation päätyttyä pohdin teknologian historian esittämistä museoissa. Olinko oppinut jotain lentosimulaattorissa? Epäilemättä. Oliko tämä oppimiskokemus melko korkean hintansa arvoinen? Tuskin, mutta hauskaa oli koko rahan edestä. Tiedollisen sisältönsä puolesta simulaattorin vieressä oleva näyttely lentämisen historiasta oli laaja-alaisempi ja avartavampi. Uniikit historialliset esineet, kuten linnun siipiä jäljittelevät varhaiset lentolaitteet, jäivät mieleen. Kokemus on kuitenkin hyvin erilainen kuin simulaattorilla lentäminen, ja vetoaa osittain erilaiseen yleisöön. Museo onkin kohdentanut näyttelyitään kahdenlaisille kävijöille: sekä niille, jotka haluavat omakohtaisia kokemuksia tieteestä ja teknologiasta, että niille, jotka haluavat nähdä historiallisia esineitä. Näiden kahden välissä tasapainoilu on varmasti yhtä tarkkaa kuin simulaattorilla lentäminen.

Näin on myös teknologian historian lähtökohta: kuljemme teknologian ja historian välimaastossa. Kenttä on niin laaja että tehtävä muistuttaa enemmän lentokoneella lentämistä kuin vaikkapa aidalla tasapainoilua. Olen tästä hyvin tietoinen tarttuessani *Tekniikan Waiheiden* ohjaimiin. Olen myös tietoinen siitä että vierailtuani tiedemuseossa vuosien varrella jopa kymmeniä kertoja, olin lentosimulaattorissa hiljattain ensimmäistä kertaa. Taustani on historiassa, erityisesti merihistoriassa ja museoissa, ja tämä vaikuttaa näkemyksiini.

Ari Lampisen artikkeli tässä numeros-

## SISÄLLYS

Pääkirjoitus	3
Liikennebiokaasun käyttöönotto Suomessa Ari Lampinen	5
Katsaukset Äänittämisen historiaa (Aaro Sahari)	21
Seminaarit ja matkat SHOT Cleveland: Teknologian historiaa Ohiossa (Katariina Mauranen)	23
Museot ja näyttelyt Maanmittauksen historiaa Otaniemessä (Sampsa Kaataja)	28
Arviot Kirjapainotaidon maineikas historia (Toni Järvinen)	30
Takametsien puu sahoille ja vientiin (Veijo Kauppinen)	32
Hanssin-Jukka kunnostettu (Veijo Kauppinen)	34
THS ry: Vuosikokouskutsu	35
Uutiset	36
Abstracts	42

sa tuo sota-ajan historiaa nykypäivään mielenkiintoisella tavalla. Lampisen artikkeli kertoo liikennebiokaasun käyttöönnotosta ja päätöksenteon mekanismeista. Artikkelit herättää ajatuksia siitä mitkä kaikki tekijät vaikuttavatkaan teknologian käyttöön. Samanlaisiin kysymyksiin viittaa myös Aaro Saharin kommentti äänitysteknologian historiasta. Digitointityön tulokset osoittavat, että Thomas Edisonin kehittämän äänityslaitteiston vähäinen arvostus saattoikin joutua kuluneista äänitteistä, ei niinkään alun perin huonosta äänenlaadusta.

Tieteelliset konferenssit antavat tilaisuuden pohtia niin teknologian historian peruskysymyksiä kuin uusimpia virtauksia. Tänä vuonna on luvassa monta hyvää kansainvälistä konferenssia niin Suomessa, Pohjoismaissa kuin vähän kauempanakin. Uutisista voit lukea mitä kaikkea onkaan SHOTin viime vuoden konferenssista Clevelandissa, Ohiossa. Varsinkin lähialueilla järjestettäviin konferensseihin kannattaa osallistua vaikkei esitelmää pitäisikään. Konferenssit tarjoavat mahdollisuuksia verkostoitua ja tuulettaa ajatuksia, ja niistä voi avautua yllättäviä uusia mahdollisuuksia. Uusia ajatuksia voi kohdata myös näyttelyissä, joista tietoa lehden loppuosassa, tai vaikkapa Tekniikan Historian Seuran vuosikokouksesta. Kokouskutsu sivulla 35.

Lentosimulaattorissa lentäjää vaihdetaan napin painalluksella. Näin yksinkertaisesti ei käy päätoimittajan vaihtaminen, ja haluankin kiittää edeltäjääni Teija Förstiä hänen tuestaan ja lehden luotsaamisesta tähän pisteeseen. Olen kiitollinen kaikille toimituskunnassa jatkaville, ja toivotan samalla uudet jäsenet tervetulleiksi.

Hyviä lukuhetkiä ja ajatuksen lentoa!

Katariina Mauranen



Tekniikan Waiheita on Tekniikan Historian Seura THS ry:n kustantama aikakauslehti. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden tilaushinta on 31 e/ vuosi. Tilaukset ja osoitteenmuutokset: Sampsa Kaataja, sampska.kaataja@uta.fi, tai seuran www-sivujen kautta (www.ths.fi) tai seuran postiosoitteeseen (ks. sivu 2). Tekniikan Historian Seuran jäsenille lehti lähetetään jäsenetuna. Kestotilaus jatkuu ilman eri uudistusta tilauksen peruutukseen asti. Tilauksen voi peruuttaa ilmoittamalla asiasta toimitukselle. Toimitus myy lehden vanhoja irtokappaleita, mikäli niitä on jäljellä. Toimitus- ja ilmoitusmateriaali sähköpostitse osoitteen tw.taitto@ths.fi. Normaali-postissa lähtettävän aineiston kohdalla ota yhteys toimitukseen (ks. toimituksen yhteystiedot s. 2). Lehti vastaanottaa julkaistavaksi kirjoituksia teknologian historian eri aloilta. Aineiston jättö: artikkeleiden osalta ota yhteys päätoimittajaan, muu aineisto numeroon 2/2012 11. toukokuuta. ja numeroon 3/2012 24. elokuuta. Lehti ottaa arvosteltavaksi alalta kirjoitettuja julkaisuja, painotuotteita ja näyttelykäsikirjoituksia. Lehti ei palauta pyytämättä lähetettyjä tekstinäytteitä tai valokuvia. Valokuvien käsittelystä pyydetään sopimaan erikseen päätoimittajan kanssa. Artikkelien sisällöstä ja niissä esiintyvistä mielipiteistä vastaa kirjoittaja. Artikkelit tarkastetaan vertaisarviointimenetelmällä. Kuvamateriaalin luovuttaja vastaa kuvien julkaisu-oikeudesta. Yksityiskohtaiset kirjoitus- ja aineisto-ohjeet löytyvät Tekniikan Historian Seuran kotisivuilta <http://www.ths.fi/ohjeet.htm>.